

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike.

Inserati: do 9 petih vrst 4 1 D, od 10—15 petih vrst 4 1 D 50 n, večji inserati petih vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, prekladi petih vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 n. Popust je pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Uredništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Kraljeva ulica št. 5, priljubno. — Telefon št. 394.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje

Telefon št. 34.
Dopise sprejema le poštami in za poštno frankovano.
Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:

v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
v inozemstvu navadna dni Din 1, nedelje Din 1-25
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:	v Jugoslaviji		v inozemstvu
	v Ljubljani	po pošti	
12 mesecev	Din 120—	Din 144—	Din 216—
6	60—	72—	108—
3	30—	36—	54—
1	10—	12—	18—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Igra s tržaškim vprašanjem.

Onorevole Giunta napoveduje skorajšnjo rešitev tržaškega vprašanja. On je bil pri Mussoliniju in s seboj je imel še poslanca Banellija. Ministrski predsednik je znova čul potrebo in pritožbe Trsta. Potem mu je Giunta predložil še posebno spomnico.

Takih tržaških spomenic je v italijanskem ministrstvu že za cel arhiv. Mussolini jih je dobil polno in prejšnji ministrski predsednik ogromne kupe. Na vsako vlogo in posredovanje se je redno obljubila pomoč Trstu. Ali Trst še vedno čaka obljubljene pomoči. Doslej je ni bilo ali sedaj pa pride gotovo! Sam Giunta je po končanem pogovoru s Mussolinijem izjavil, da prihodnji mesec prinese Trstu rešitev.

Njegova ekscelencija Acerbo, podtajnik ministrskega predsedništva, prispe v aprilu v Julijsko Benečijo in poseti Trst. S seboj pripelje take ukrepe rimske vlade, ki bodo računali z vsemi zahtevami in željami Trsta, na kar se odredi vse potrebno za Trst in njegovo bodočnost v političnem in gospodarskem oziru.

Giunta pa je tudi nastopil, kakor je sam povedal novinarjem, pri Mussoliniju zelo energično, rekoč, da je Trst disciplinirano čakal, da pride na vrsto, sedaj pa treba, da Acerbo ne pride s praznimi rokami v Trst, marveč da bo pomenil njegov prihod novo dobo za tržaško prometno življenje. Giunta ve, kako pesimistično razpoloženje preveva tržaške trgovske in pomorske kroge, zato pa je zapovedal Tržačanom, da naj odložijo od sebe vse dvome in naj zaupajo v polni meri tržaškemu poslanemu, ki so si s sodelovanjem lokalne fašistske organizacije postavili nalogo, da s svojim akcijskim programom dosežejo pogoje za obnovo Trsta, da se povzpne zopet do svoje jadranske, oziroma evropske funkcije.

Prav lepo se čita poročilo o Giuntovi intervenciji pri ministrskem predsedniku in kako lepo je tudi to, da se je Mussolini obvezal proučiti v najkrajšem času predložene probleme in poskrbeti za tako rešitev, ki vrne Trstu staro procvitanje. No, ako se sedaj ne postavi temelji za pomoč Trstu, potem se to nikdar ne zgodi!

Ker so se baš vršila italijansko-avstrijski pogajanja, je Giunta naslonil tržaško upanje novo na gospodar, življenje Avstrije, ki obljublja velik trgovski dotok tržaškemu pristanišču. Seveda on zapoveduje ne le Avstriji, marveč tudi Češkoslovaški.

Poljski in razume se samo po sebi, Jugoslaviji, z eno besedo vsemu zaledju, da se zateče s svojimi prometnimi potrebami v Trst.

On, onorevole Giunta, po eni strani zagotavlja Trstu boljše čase, po drugi strani pa odganja take boljše čase od Trsta s svojo brezobzirno protislovensko politiko. Fašisti so pregnali Čehoslovake iz Trsta in Giunta je delal zadnje dni po Opatiji in Reki velike zapreke italijansko-jugoslovenskem sporazumu, od katerega bi imel dobiček tudi Trst. Res je, da Avstrija lahko še precej prispeva k tržaškemu prometnemu življenju, toda glavne in izdatne vire ima pričakovati pri Slovanih. Prav bo, ako res stori rimska vlada, kar je z njene strani dolžnost za Trst, ali za dotok iz zaledja treba preokrenitve v italijanski politiki napram Slovanom. Dokler se ne udeležijo taka preokrenitve, ne more misliti Trst na izboljšanje svojih razmer. To je gotovo, istotako gotovo pa je tudi, da Giunta ni mož, ki bi vrzel od sebe svoje sovraštvo do Slovanov, ker je tako zaslepljen, da vidi bodočnost velike Italije ravno v italijanskem sovraštvu do Slovanov. On je zažgal Slovanem v Trstu Narodni dom in kako se ponasa s tem svojim zločinom.

Treznost sodeči krogi v Trstu, katerim je res pri srcu prihodnost njihovega mesta, s strahom gledajo na oholega Giunta in njegovo delovanje. V merodajnih krogih ni človeka, ki bi zaupal Giuntu, in z glavo zmajajo pri čitanju poročila o Giuntovem obisku pri Mussoliniju, češ, v slabe roke je položena usoda Trsta. Ako bi Mussolini tudi ukrenil kaj pametnega, bo to poglavar tržaških fašistov Giunta gotovo pokvaril. Saj so ti fašisti lani kričali, da se spravi tržaško vprašanje kot narodno v parlament, ki mora dati Trstu, kar mu gre. Pa ni bilo nič in najbrže ne prinese rešitve Trstu tudi ne april 1923.

Giunta je človek, ki lahko osreči Trst z »aprilom«, kaj resnega ne pričakuje od njega v Trstu nihče. Tako bo tržaško mesto in pristanišče s prihodom podtajnika Acerba bogatejša na obljubah in zagotovilih, ko pa Acerbo odide, bo teklo tržaško trgovsko - prometno življenje svojo staro, že hudo izkvarjeno pot dalje — dokler ne izginijo s pozorišča Giunta in njegovi ljudje.

Zbirajte znamke za „Jugoslovensko Matice“!

Politična situacija.

STALIŠČE VLADE NAPRAM RADIČEVIM RESOLUCIJAM. — KRITICNI MOMENT.

— Beograd, 29. marca. (Izv.) Notranjepolitični položaj je resen. Država preživlja krizo, ki bo končno odločila nje stalno obliko. Nastopili so momenti, ki so usodopolni za obstoj državne oblike. Beogradska javnost to najbolje občuti in živahno se sedaj komentirajo vladine izjave, izrečene potom ministra pravde dr. Laze Markovića na včerajšnjem sestanku z novinarji v ministrstvu pravde. Vsi politični krogi pričakujejo, da bo vlada primorana storiti v najkrajšem času zelo važne sklepe in nastopiti proti Radičevi politiki odkrito in odločno. Radičev manifest na hrvatski narod, indirektno naslovljen tudi na srbski narod, oziroma na junaške Šumadince, je vzbudil v Beogradu splošno pozornost. Ta manifest in resolucije nedeljske skupščine v Zagrebu dajejo povod vladi, da mora začeti z obrambo državne oblike. Radičev manifest je treba smatrati za protidržaven akt in s tega je premotrivati tudi vso dosedajšnja politično taktiko Hrvatske republikanske seljačke stranke.

Kakor je Vaš dopisnik že včeraj izjavil, je ministrski svet sklenil, da podaja minister pravde dr. Laza Marković dnevno dopolnilne situacijske poročila zastopnikom domačega tiska. Včeraj ob 10. dopoldne je bil prvi sestanek novinarjev v ministrstvu pravde. Izjava, ki jo je podal minister pravde o politični situaciji, je vrlo značilna. Izjava veli:

Resolucije Hrvatske republikanske seljačke stranke so politični akt. Kot take jih vlada motri s stališča politike. Radikalna stranka je primorana zavzeti napram njim svoje stališče. Pripomniti pa je treba, da je (Radičev) manifest tak, da ne more interesirati samo radikalne vlade, temveč vso javnost, ker je njega program naperjen proti interesom celokupne države, ki so se smatrati kot bistveni za bodočnost našega naroda v svobodi in neodvisnosti.

Predpostavljajoč, da najskrenejše govori Radič, da želi, kakor sam veli, napredek vseh treh narodov, smatramo, da je njegov program proti napredku te države in proti narodnemu edinstvu.

Njegov program znači napad na današnjo državno ustavo. Po naši ustavi in nazirajući današnje demokracije je svobodno zahtevati spremembo notranje ureditve države, toda zakon brani našlno spremembo ustave. In baš v tej točki je Radič nejasen. Potem če smatramo njegovo delo za tako, kakor on misli, da se lahko spremeni ustava na drug način, tedaj se nalaga vsaki odgovorni vladi dolžnost, da to delovanje

spremlja ne samo kot eksponent kake politike, nego tudi kot poklicani čuvar ustave in zakona. S treh vidikov ima vlada računati in po teh uravnati svoje stališče. Katerokoli pot pojde Radič, vedno mu sledi protiakcija. Dosedanje Radičeve izjave in poslednja njegova resolucija po vsebini dosti jasno odkrivajo v sebi neki element, iz katerega se more sklepati, da on ali ne sme izraziti prave misli radi bojazni nastopivših posledic ali pa izjave v resoluciji ne predstavljajo njegov pravi in resnični program, ki bi se ga moglo sploh vzeti v resno razmotrivanje.

Kar se tiče vesti o ustanovitvi revizionističnega bloka, je sporno, da Radič želi imeti v svoji stranki dr. Korošca in dr. Spaho, toda vpoštevati je treba, da so te skupine izraz mase in da ne morejo pričakovati uspeha, če integralno sprejmejo Radičev program. Radič naglašja, da govori v imenu hrvatskega narodnega zastopstva. Mi tega ne priznavamo in ne moremo privoliti v to, da bi z njim vodili razgovore.

Koncem svoje izjave je minister pravde dr. Marković kratko omenil točko Radičeve resolucije, ki se nanaša na Šumadince, ki veli, da so Hrvatje še za časa Avstro - Ogrske Srbom priznavali i njih ime i njih zastavo, iz česar se mora naravno izvajati sklep, da Hrvatje v tej državi nimajo zavarovanih svojih interesov in popolne državljanske enakopravnosti, kar ni res, ker jim je to potom ustave popolnoma zajamčeno.

Sklepe, ki so bili storjeni na sestanku dr. Korošca, Radiča in dr. Spaha beogradska politična javnost popolnoma dobro ocenjuje in presoja.

Značilna je tudi včerajšnja seja ministrskega sveta, ki je trajala od 16. do 21. Zanimivo je dejstvo, da je bil včeraj novinarjem zabranjen vstop v predsedniški ministrski svet.

RADIČ IN ZAKON O ZAŠČITI DRŽAVE.

— Beograd, 29. marca. (Izv.) Vsa beogradska javnost stoji pod vtisom Radičevih resolucij in pod vtisom poročila o sestanku dr. Korošca z Radičem. Jasno je sedaj, da gre Radičeva politika za tem, preprečiti notranjo politično konsolidacijo. Gotovi krogi zahtevajo od vlade, da vporabi proti Radiču zakon o zaščiti države. Radikalna vlada še ni popolnoma jasno določila smernic za protiakcijo proti Radiču, ki je postal sedaj agresiven. Iz resolucij je jasno razvideti, da Radič ne priznava naše države, in vedno bolj se sedaj čuje glas,

da je treba v tem odločilnem trenutku vpoštevati edino moment: »ali za državo ali proti državi!«

SEJA MINISTRskega SVETA.

— Beograd, 29. marca. (Izv.) O včerajšnji, od 16. do 21. trajajoči seji ministrskega sveta je bil izdan kratek komunik, ki govori, da je ministrski svet razpravljal o tekočih političnih poslih in vzel v pretres zagrebska poročila o razgovorih Stjepana Radiča, dr. Korošca in dr. Spaha. Komunik pa v prvi vrsti naglašja dejstvo, da je za danes ob 10. dopoldne sklican finančni odbor, ki ima vladi odobriti gotove kredite iz zunanega in 7% investicijskega posojila za gradnjo železniških prog. Konstatirajo, da vlada v sedanjem finančnem odboru nima večine, ker ima samo 10 sigurnih glasov proti 21 opozicije. Vladi komunique pa naglašja, da vlada v finančnem odboru ne bo zahtevala zaupnice, ker nekateri sedanjí člani finančnega odbora niso več poslanci.

Dalje je ministrski svet razpravljao o pravilniku glede zdravljenja državnih uradnikov v državnih in samoupravnih bolnicah, reševal je tekoče zadeve iz resora ministrstva financ in končno, kakor gori omenjeno, je nadaljeval debato o notranji situaciji.

PARITETNA KOMISIJA. SESTANEK PO VELIKINOCI.

— Beograd, 29. marca. (Izv.) Včeraj dopoldne je prisel v Beograd predsednik jugoslovenske delegacije v paritetni komisiji dr. Otakar Rybář. Ker je bil zunanji minister zaposlen, dr. Rybář vladi ni podal poročila, obširno pa je poročal o poteku dosedanjih pogajanj z Italijo posvetovalni komisiji. Sestanka so se udeležili admiral Prica, polkovnik Hrdlićanović in dr. Grga Angelićinović.

Paritetna komisija se ima ponovno sestati po veliki noči. Prvi formalni sestanek se ima vršiti okoli 10. aprila. Beogradske listi naglašajo, da se paritetna komisija ne sestane več v Opatiji, ker je ta kraj zelo neugoden za sestanke in se za sedež komisije določijo kako drugo mesto. Najbrže se bo konferenca nadaljevala v Rimu ali v Firenci.

Iz Opatije so odpotovali vsi naši člani delegacije. Tam je ostal edinole tajnik Dušan Gjorgijević.

JUGOSLOVENSKO-BOLGARSKA KONFERENCA V SOFIJI.

— Beograd, 29. marca. (Izv.) Bolgarski delegati, ki so se udeleževali konferenci v Nišu, so prisli v Sofijo ter so predložili vladi konvencijo o organizaciji obmejnih straž. V Sofiji pa se sestane posebni delegaciji, ki imate urediti administrativna in pravna vprašanja med obema državama.

A. E. W. Mason:

47

KLIC NA POMOČ.

Roman.

»Monsieur,« je odgovorila, »bili ste v Aix brez služabnika in zdí se mi, da ste iz onih krogov, ki ne gredo nikoli kam brez služabnika, tako dolgo, da so v stanu dati mu plačo. To je bila moja prva misel. Potem pa, ko ste nadaljevali vaše prijateljstvo z gospodično Celijo — in sem tako jasno videla z lastnimi očmi, da je ne ljubite — sem bila o tem prepričana.«

Pri naslednji priliki, ko sta se srečala, je bil spet Harry Wethermill nagovoril Heleno Vauquier. Govoril je z njo eno minuto ali dve o popolnoma postranskih stvareh, potem pa je rekel naglo:

»Mislim, da je gospa Dauvray zelo bogata?«

»Ima veliko bogastvo v draguljih,« je dejala Helena Vauquier.

Wethermill se je začudil. Ženska je videla, da je bil ta večer razburjen. Roka se mu je tresla in obraz se mu je spremenil. Gotovo ga je stvar prevzela. Zelo redko se je zgodilo, da se ni obvladal. V tem trenutku je mislila udariti.

»Dragulje, ki jih spravlja v safe v svoji spalnici,« je dodala.

»Torej zakaj pa ne — —?« je začel in se ustavil.

»Rekla sem, da tudi jaz potrebujem pomoči,« je odvrnila Helena, ne da bi spremenila obraz.

Bilo je devet zvečer. Helena Vauquier je prišla dol v Casino s plaščem za gospo Dauvray. Ob sta korakala navzdol po ozki ulici, na katere koncu stoji Casino. In zgodilo se je, da je nek služabnik v Casinu, z imenom Alfonz Ruel, šel mimo njih, jih oba spoznal in — se sam pri sebi z zadovoljstvom nasmejal. Kaj naj dela Wethermill v spremstvu služkinje gospe Dauvray? Ruel ni dvomil. Ruel je videl zadnje dni dovolj pogosto Wethermilla z ljubko spremljevalko gospe Dauvray. Ruel je imel, kot vsi Francozi, simpatijo do zaljubljenecv. Želel jima je vse dobro, tema mladima in prijetnima človekoma in upal je, da bo služkinja podpirala je načrte.

Toda ko je šel mimo, je ujel stavek, ki ga je nenadoma izrekel Wethermill.

»Da, res je, moram priti do denarja.« In razburjen glas in besede so se utisnile v njegov spomin. Slišal je tudi, kako ga je opozorila služkinja s »Tiho!« Nato sta bila že tako daleč, da ju ni mogel več slišati. Toda obrnil se je in videl, da Wethermill naglo govori. Kar je Harry

Wethermill govoril, je govoril v blazni in zaupni naglici.

»Vi ste uganili, Helena — samo vi.« Zastavil je svoj patent dvakrat, enkrat v Franciji, drugič v Angliji, in drugič to je bilo ravno pred enim mesecem. Dobil je zato veliko svoto, s katero je plačal nadležne upnike. Upal je, da bo vrnil svoto z novo iznajdbo.

»Toda Helena, povem vam,« je dejal, »vest mi ne da miru.« In ko se je nasmejala, ji je razložil: »O, ne to, kar duhovniki imenujejo vest; to vem. A vkljub temu imam vest — vest o zadevah, ki so res važne, v vseh svojih doživljajih. V moji novi iznajdbi je napaka. Lahko se da popraviti, to vem. Ker pa še nisem prišel na to, kako, in — si ne vem pomagati — moram iti ravno pot. Ne morem pustiti, do ostane nepopolna, ko vem, da je nepopolna in da se da izboljšati, ko vem, da bom prej ali slej prišel na potrebno izpopolnitev. To je, kar imam v mislih, če govorim o vesti.«

Helena Vauquier se je nedolžno nasmejala. Moški so čudni ljudje. Stvari, ki so v resnici brezpomembne, jih vznemirjati in plašijo in jim ne puste po noči spati. Toda ona mu ni nasprotovala, to je bila ena njenih čudnih posebnosti, ki ji je prinašala uspehov.

»In ljudje bodo prišli na to, da ste vaše pravo dvakrat prodali,« je rekla z obžalovanjem. »To je žalostno, monsieur!«

»V Angliji,« je odgovoril, »to že vedo.«

»In kaj bo sedaj?«

»Žugajo mi,« je rekel Wethermill. »Dali so mi mesec dni, da vrnem denar. Če ne, padem v nemilost, zaprejo me in kaznovan bom.«

Helena Vauquier je korakala hladno naprej. Veliko veselje, ki ga je čutila, se ni prikazalo na njenem obličju, samo glas ga je malo kazal.

»Monsieur me bo morda počakal jutri v Ženevi,« je dejala. In imenovala mu je malo kavararno v zakotni ulici. »Ob nedeljah popoldne sem prosta.« In ko sta bila blizu vile in luči, je šla sama naprej.

Wethermill je stopal zadaj. Poskusil je svojo srečo v igri in izgubil. In — in — moral je imeti denar.

Peljal se je, kot sta se bila dogovorila, naslednji dan v Ženevo in predstavljena sta mu bila Adela Tacé in Hipolit.

»To so moji dobri prijatelji,« je dejala Helena Vauquier Wethermillu, ki mu nikakor ni prijal mladi mož z velikimi ušesi in mastnimi lasmi. Prej jih ni nikdar videl, predno nista prišla to leto v Aix.

Telefonska in brzojavna poročila

PROMET S SUŠAKOM.

— Beograd, 29. marca. (Izv.) Kakor znano, še ni popolnoma normiran potniški tovorni promet s Sušakom. Ministrstvo saobraćaja je včeraj odredilo oziroma naročilo šefu postaje v Bakru, da stori vse potrebno za ureditev prometa na postaji Baidica. Ta postaja ima 14 tirov. Postaja ima izključno služiti le tovrstnemu prometu.

IZENAČENJE DRAGINJSKIH DOKLAD ŽELEZNIČARJEM.

— Beograd, 29. marca. (Izv.) Deputaciji osrednjega odbora Saveza jugoslovenskih železničarjev, ki je intervenirala radi izenačenja doklad železničarjev na Hrvatskem in v Sloveniji z onimi v Srbiji, je minister saobraćaja včeraj dopolnil izjavil, da pride vprašanje izenačenja železničarskih draginjskih doklad na dnevni red današnje seje finančnega odbora. Tako, ko danes finančni odbor sprejme zadevne predloge in sklepe, odredi minister saobraćaja brzojavni promet vsem direktorjem državnih železnice, da se razlika takoj izplača.

POGODBA O JUŽNI ŽELEZNICI.

— Rim, 28. marca. (Izv.) Danes so bila pogajanja o Južni železnici popolnoma končana. Jutri dopoldne se pogodba podpisuje od interesiranih držav, upravnega sveta Južne železnice in od zastopnikov delničarjev. Pogodba v glavnem ureja tranzitni promet med interesiranimi državami. Določena je enotna uprava. Avstrijski delegaciji se je posrečilo doseči nekatero olajšave.

Sestanek državnih v Milanu.

— Dunaj, 28. marca. (Izv.) Zvezni kancelar dr. Seipel je v spremstvu dveh višjih državnih uradnikov danes zvečer odpotoval v Milan, kjer se sestane v petek z italijanskim ministrskim predsednikom Mussolinijem. Na sestanku se v glavnem razmotri načrt trgovinske pogodbe med Italijo in Avstrijo. Mussolini pa obenem namerava predložiti načrt za sanacijo Srednje Evrope. V Milan prispe po poročilih iz Varšve tudi poljski zunanji minister Skrzynski.

— Dunaj, 28. marca. (K. B.) Zvezni kancelar dr. Seipel je v spremstvu sekretarja načelnika v zunanji ministruv dr. Petra Secklskega svetnika dr. Wimmerja noč odpotoval v Milan. Na kolodvoru se je od njega poslovil dunajski italijanski poslanik Orsini-Baroni.

— Rim, 28. marca. (K. B.) Agencija Volta poroča, da prispe zvezni kancelar dr. Seipel v četrtek zvečer v Milan. Pogajanja z ministrskim predsednikom Mussolinijem se bodo vršila v petek. Mogoče je tudi, da se bodo pogajanja nadaljevala. »Il Mondo« v uvodnem članku pozdravlja kancelarjev prihod kot dokaz, da je Avstrija pripravljena nadaljevati gospodarsko vstopavljenje, kar bo osiguralo ravnotežje srednje Evrope.

— Pariz, 28. marca. (K. B.) Rimski poročevalec »Petit Parisien« piše, da je prisel Mussolini v Milan, kjer se sestane s avstrijskim zveznim kancelarjem dr. Seipлом. Tudi belgijski zunanji minister Jaspar in poljski zunanji minister Skrzynski se sestanejo tekom velikonočnih praznikov z Mussolinijem v Milanu. Tem pogajanjem pripisujejo veliko politično važnost. Dalje je znano, da odpotuje v Milan tudi Stinnes, ki bi rad stopil v stike z Mussolinijem.

MUSCOLINI POZIVA DRŽAVNIKE NASLEDSTVENIH DRŽAV.

— Rim, 28. marca. (Izv.) Paralelno s ameriško akcijo, uvedeno na mednarodnem kongresu trgovinskih zbornic v Rimu v zadevi ureditve in rešitve reparacijskega vprašanja in vojnih dolgov, je italijanski ministrski predsednik Mussolini pozval vodilne politike in državne nasledstvenih držav na sestanek, ki se ima vršiti deloma v Milanu deloma v Rimu. Na sestanku so pozvani poljski zunanji minister Skrzynski, češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš in po nekaterih poročilih tudi ministrski predsednik Nikola Pašić.

TRGOVINSKA POGODBA MED AVSTRIJO IN ITALIJO.

— Rim, 28. marca. (Izv.) Pogajanja glede trgovinske pogodbe med Avstrijo in Italijo so se danes nadaljevala. V drugem čitanju je italijanska delegacija premostrila avstrijske predloge. V glavnem je dosežen sporazum glede ureditve prometa med Avstrijo in pristaniščem v Trstu. Značilno se pristajanje pristanišča na korist Avstriji. Določalo se posebni pogoji za avstrijski izvoz in uvoz. Posebno skladišče se določi Avstriji za petroleje.

NOVA ROMUNSKA USTAVA

— Bukarešta, 28. marca. (Izv.) Parlament je sprejel z 262 glasovi proti 8 glasovom novo ustavo. Za ustavo so glasovali tudi židovski poslanci, ker so v ustavi gotova židom ugodna določila. Vsem romunskim državljanom nova ustava garantira popolno državljansko svobodo.

DEMONSTRACIJE BREZPOSSELNIH NA DUNAJU.

— Dunaj, 28. marca. (Izv.) Danes so se priredili brezposelni kovinarji demonstrativni obhod po mestu. Prišlo je do spopada s policijo, ki je demonstrante kmalu razpršila. Demonstracije so priredili demonstracije pred krščanskosocialnimi dnevniki.

Gospodarski problem Avstrije.

— Berlin, 28. marca. (K. B.) »Vossische Zeitung« poroča iz Rima: Mednarodni kongres trgovskih zbornic je razpravljal na včerajšnji seji o gospodarskem problemu Avstrije. Referat italijanskega delegata o avstrijski Narodni banki Nyliua in finančnega direktorja Društva narodov Salterja so bili zelo optimistični. Nylius je izjavil, da si je nova avstrijska banka potom stroge prometne politike pridobila že splošno zaupanje. Razvoj narodnega gospodarstva, izkoriščanje vodnih sil in dejstvo, da Dunaj kot finančno in prometno-trgovsko središče polagoma zopet pridobiva prejšnji pomol, vse to je povzročilo, da v Avstriji vlada sedaj zaupanje v lastno moč. Politika avstrijske vlade in sporazum z generalnim komisarjem Društva narodov dr. Zimmermannom energično deluje na vzpostavitvi. Na ta način so dani predpogoji za razpis dolgotrajnega mednarodnega posojila. Drugi referent Salter je govoril še z večjo samozvestjo. Avstrija lahko služi kot edini praktični primer za metode, po katerih je treba z mednarodnega in konstruktivnega stališča urediti povojne razmere. Potem sloge v notranjosti in na zunanji. Avstrija ne bo samo ohranjena, marveč se bo postavila tudi na lastne noge. Sedaj je praktično dokazano, da je Avstrija kot država, ki tvori prehod v južnoevropsko Evropo, sposobna za samostojno življenje. Kurz krone je stabiliziran že na leto. Devizna centrala je mogla svojo kapital značajno zvišati. Hranilne vloge bi se bile pri stalnem kurzu zvišale za 500 %. Kmčno je Salter priznal, da je treba premagati še marsikatero viro plasti nezaposelnosti. Vendar pa smotno, da je položaj ne glado na to veliko boljši kakor jeseni. Če bo sodovanje med Avstrijo in drugimi evropskimi državami trajalo dalje, bodo izpolnjeni tudi predpogoji Amerike, ki se bo udeležila bodočega avstrijskega posojila.

PROCES PROTI KATOLIŠKIM DUHOVNIM V RUSIJI.

— Pariz, 28. marca. (Havas) Herriot je poslal čimeru brošuro, v kateri izraža željo francoske demokracije za iskreno prošnjo, pustiti petrogradskega mitropolita pri življenju.

— London, 28. marca. (Wolff) Westminsteri kmetiški je izdal včeraj protest proti moskovskemu procesu, kjer je bil obsojen na smrt petrogradski kmetiški škof in drugi katoliški duhovniki.

VELIKI NEMIRI V BARCELONI.

— Pariz, 28. marca. (Havas) »Journal« poroča iz Madrida: Nemiri v Barceloni se širijo. 26. marca je bil neki delavci v stanovanju težko ranjen z nožem. Druga zastopnika delavske organizacije so našli v stanovanju s pretrganim vratom. Napadi na cesti so vedno bolj pogosti. 26. t. m. pomorci je bil ustreljen neki delavec. Drugi pa je bil rbit s palico. Zločinci, ki so nato pobegnili, niso znani.

VREME.

— Dunaj, 28. marca. (Uradno vremensko poročilo.) Vreme je bilo tudi danes v splošnem jasno, vendar pa so se že zjutraj pojavili na nebu manjši oblaki ki so se tekom dneva razširili, kar je povzročilo da temperatura ni dosegla včerajšnje višine. Značala je sicer v splošnem še vedno nad 15°, nikjer pa ni dosegla 20°. Vreme se izpreminja polagoma tako, da le pričakovati poslabšanje, nikakor ne dočela slabo vreme. V bodoče pričakujemo v splošnem lepo vreme, vendar pa bolj oblačno kakor dosedaj.

BORBA ZA ŽUPNIKA.

— Berlin, 28. marca. (Izv.) Iz neke obmejne polske vasi prihaja poročilo o težkem boju, ki ga je imelo polsko vojaštvo proti župniku. Župnika bi morali aretirati. Toda kmetje in posebno kmetice so se postavile v bran za župnika. Orožništvo je bilo primorano poklicati na pomoč vojaštvo. Vas, ki se je popolnoma zbrinila, je naslovljeno 120 mož pehote in 80 kavalristov. Vnel se je pravcati boj. Okoli župnišča so ženske napravile neprediren kordon. Do zadnjega so branile župnika. Končno se je vojaštvu posrečilo utrditi župnišče zavzeti ter župnika aretirati. V zapor so odvedli tudi 56 najboljših ženskih.

Juljska krajina.

— Odpravljena pretura. Na Gorškem se odpravilo preture (okr. sodnje) v Kobariu. Cerknem in v Vipavi. V vsi Italiji bo odpravljenih 550 pretur. Mussolini je pričel štetiti vsepovsodi.

— V Kobariu se obnašajo italijanski pripetenci zelo ošabno in izzivalno. Ker je bil v »Straži« neki dopis iz Kobarida, so porabili pri razprodajcu listov vse izvide »Straže« in jih sežgali. Po noči so kričali »smrt Miklavčiču!« Italijani bi radi otvorili otroški vrtec za slovenske otroke seveda, pripravljani bi bili tudi imenovati ta vrtec slovenski, toda učili bi se otroci v njem italijanski. Ker Slovenci nočejo takega vrtca, besne Italijanci divje po Kobariu ob vsaki priliki. Razmere v Juljski krajini se razvijajo res vedno bolj.

Politične vesti.

— Pred razpustom narodne skupščine. Včeraj smo zabeležili vest, da je z ozirom na politično situacijo treba računati s skorajšnjim razpustom narodne skupščine in z razpisom novih volitev, ki bodo nemara meseca avgusta. To vest potrjujejo skoro vsi listi, ki imajo ozke zveze z radikalno stranko in Pašičevo vlado. V tem pogledu je zanimiv razgovor, ki ga je imel urednik sarajevske »Večernje pošte« z nekim uglednim radikalnim politikom. Na pripombo urednika, da se snuje zveza med Radičevim, Korošcem in Spahom v svrhu ustanovitve opozicijskega bloka, ki bi lahko nato strmoglavil vlado, je radikalni politik izjavil: »Za ta slučaj je treba upoštevati, da prinese Pašić s seboj že na prvo sejo narodne skupščine ukaz o njenem razpustu. Možnost novih volitev je bila predmet najživljajnejše debate že na zadnji ministrski seji. Računati je treba s tem, da se v najkrajšem času razpišejo nove volitve.« Na vprašanje, kaj namerava vlada storiti, ako bi pri novih volitvah Radič in njegovi zavezniki dobili še več mandatorov kakor 18. marca, je radikalni politik izjavil: »Ministrski predsednik Pašić zastopa stališče, da je treba za vsako ceno omogočiti redno funkcioniranje parlamenta, in če bi bilo v to svrhu potrebno tudi sedemkrat razpustiti narodno skupščino in razpisati nove volitve.« — Tudi naše informacije se krijejo z izjavo, ki jo je radikalni politik podal uredniku »Večernje pošte«. Pašičeva vlada je krepko odločena, da ne stopi z Radičevim v nobena pogajanja, ker je prepričana, da je z njim z ozirom na njegove na novojeze resolucije, ki so v vsem svojem bistvu eminentno protidržavne, nemogoč vsak sporazum. Zato je toliko kakor gotovo, da bo parlament že v aprilu razpuščen, ako uvede Radič-Korošev blok kakršnokoli akcijo v parlamentu. V tem slučaju bodo nove volitve meseca avgusta, najkasneje pa v prvi polovici meseca septembra.

— Seja izvršnega odbora klerikalne stranke. O seji izvršnega odbora klerikalne stranke priobčuje »Slovenec« na čelu lista komunikacijo, katerega prvi del se glasi tako-le: »Izvrševalni odbor SLS je vzel na znanje poročilo dr. Korošca o politični situaciji ter konstatiral, da v dosedanjem našturu radikalne stranke za razrešitev situacije ni nobenega izgleda za doseg avtonomije. Zato je ta načrt nesprejemljiv. Dogovor s Hrvatsko republikansko seljaško stranko in jugoslovensko muslimansko organizacijo glede bodoče taktike v borbi proti centralističnemu režimu je izvrševalni odbor odobril, naglašajoč pri tem, da ostane SLS kot zastopnica slovenskega naroda glede svojega programa neodvisna in nedotakljiva.« — Hm, nedotakljiva! Zlobni jeziki govore, da je dr. Korošec odšel v Zagreb in se s kožo in kostmi prodal Radiču zato, ker se je bal, da bi Radič z uspehom ne začel hoditi v njegov zelnik. Pa je Korošec srečno dosegel, da je ostala klerikalna stranka za Radiča — nedotakljiva. Ako bodo druge stranke respektirale to klerikalno »nedotakljivost«, to pa je drugo vprašanje.

— Klerikalni škaf na Hrvatskem. Klerikalni list »Hrvatska obrana« v Osijeku je prenehaj izhajati, zagrebški klerikalni dnevnik »Narodna politika« bo izhajal sedaj samo kot tednik.

— Iz diplomatske službe. Za poslaniškega tajnika v Berlinu je bil imenovan šef kabineta zunanjega ministrstva Spasno Vesnik.

— Navlečili angleški listi o drju Rašinu. Oh priliki drja Rašina smrti so prinisle »Times« naslednjo karakteristiko znamenitega češkega finančnika: S smrtno drja Rašina je izgubila Češkoslovaška enega svojih na splošno najbolj dragih državljanov. V Srednji Evropi je bilo Rašinovo ime dobro znano. S svojo odločnostjo, vstranostjo in neomejeno vero v svojo lastno zmoglost, se mu je posrečilo, da je postal morda najbolj znamenit finančni minister, ki ga je rodila Evropa po vojski. Kakor jurist po poklicu je imel malo izkušenj v državnih financah. A imel je izredno jasn smisel za številke ter je dobro vedel, kaj hoče. Kadar si je napravil svoj načrt, ni nikoli omahoval in njegova neumorna energija je premagala vsako opozicijo. Skozi štiri leta je vodil finančne svoje države zdaj v uradu, zdaj izven urada kakor finančni diktator. Njegovi rojaki se bodo zmeraj spominjali nanj kakor na moža, ki je imel pogum, oddeliti češko valuto od avstrijske in kateri je s svojim skoraj fantastičnim odporom proti finančni stiskalnici vzdržal češko valuto na visoki stopnji, tako da stoji danes vzhodno od Rena Češkoslovaška kakor otok v morju zrušenih valut. Dasi je bil dr. Rašin majhne postave, je vendar imel srce. Bil je zakrknjen slovanofil, a neizprosno nasprotnik Berlina in Dunaja. V vsem, kar se tiče javnih financ, je bil velik oboževatelj Anglije. V razgovoru, ki ga je imel nekolk dni, preden ga je komunist ranil, je priznal, da se je vsega, kar zna o financah, naučil od Angličev in da je njegova častihlepnost, ustvariti finance svoje države po angleški metodi. Može tako izrazitega karakterja si je moral čisto naravno nakopati mnogo sovražnikov in je bil osovražen od nemške manjšine v češkoslovaški republikli. Zato je pretresljiv dokaz mogočnosti njegove osebe, da je prinesel eno njegovih najboljših ocen nemški list »Prager Tagblatt«.

Gospodarstvo.

—g Zagrebški trg. Zagreb, 28. marca. Cene v dinarjih za 100 kg postavno baška, odnosno voljevska postala notirajo: Pšenica (75—76 kg) 450—460, nova rumena koruza začasno suha 255—280, rž (72 kg) 450—455, ječmen za pivovarne 215—220, za krmno 210—215, oves 290—295, pisani fižol 450—460, bel 460—470, pšenična moka »0« 675—700, »2« 650—675, »6« 625—650, za krmno 22—250, drobnj otrebi 170—180, debeli 200—215. Tendence mlačne.

—g Novosedska blagovna borza 28. marca. Novi Sad 28. marca. Cene v dinarjih notirajo: Baška pšenica 452—455, baški ječmen ponudba 315, prompt 1 vagon 325, baški oves 292.50 ab Novi Sad 295, baška koruza 260 koruza za april 250, baška koruza za april dupl. kasa ponudba 257.50, baška koruza ab Tisa za april 257.50, baška koruza 1/4 kase 250, baška koruza za maj dupl. kasa 275, bel baški fižol 465, pšenična moka »0« 660, »2« ponudba 625, »5« 650, »6« 612.50—607.50, »7« 455, otrebi v vrečah od lute 162.50, v papirnatih vrečah ponudba 157.50. Tendence neizpremenjene.

—g Beogradska blagovna borza 28. marca. Beograd 28. marca. Notirajo: Pšenica 75 do 77 kg, 5—6%, franko ladja Beograd ponudba 455, rešetni oves franko Zemun, ponudba 310 nova baška koruza pariteta Beograd ponudba 270, bel rešetni fižol pariteta Beograd iskanje 480, ponudba 490.

—g Očeni zbor trgovsko-obrtno kredne zadruge v Celju se je vršil 26. marca v Celju. Zborovanje je bilo dobro obiskano. Obracun za leto 1922 izkazuje 37.045.291.34 K prometa. Čisti dobiček znaša 65.947.59 K. Iz čistega dobička se je določilo 46.000 K za rezervni fond, 6000 K za obrtno-nadaljevalno šolo. V preteklem letu se je denarni promet povečal od 8 na 37 milijonov kron. Izvolilo se je novo načelstvo in nadzorstvo. Za predsednika načelstva je bil izvoljen g. Rfko Kršič, posestnik in gostilničar na Lavi pri Celju.

—g Splošne dolžnosti davkoplačevalcev. Opozorilo pod tem naslovom je nam poslala trgovska in obrtniška zbornica.

—g Šumska uprava v Boh. Bistriči razpisuje v svojem področju 2635 p.m mehkega lesa, 330 p.m lubja, 11.500 p.m bukovih drv poleg nekaj bukovih hlodov in mehkih drv v 8 skupinah na panju. Ponudbe naj se vpošleto do včetrsta 12. aprila t. l. opoldne na upravo, ki da'e vsa potrebna poasnila.

—g Italijani proti konkurenci jugoslovenskega cementa. Družba proizvajalcev cementa v Juljski krajini je poslala italijanski vladi spomenico, v kateri zahteva, da se v vsi trgovski pogodbi med Italijo in Jugoslavijo postavi visoka carina na jugoslovenski cement, da bi se tako zaščitila italijanska industrija cementa na istrski obali.

—g Prodnje mleka v Švici. Predlanskim je Svica producirala 74.6 mil. kvintalov mleka, kar pomeni, da 215.000 švicarskih krav daje vsaka povprečno na leto 2900 kg mleka. Izvoz mlečnih izdelkov lani je znašal 41.561.200 kg v skupni vrednosti 98 mil. frankov. Sir so nabavljale največ Zedinjene države, Nemčija, Francija, Italija, Belgija in Anglija, konverziran mleko pa v prvi vrsti Francija, potem še razne druge države.

—g Tuj izlozniki na k'jevskem velesejmu. Poročajo, da je tujih izloznikov na velesejmu v K'jevu vsega skupaj 150. Interese je osredotočil na vzorce tujih strojev, zlasti gospodarskih. Sklenjena so številna naročila.

—g Ameriška zunanja trgovina v februarju. Vrednost izvoza je dosegla višino 310 milijonov dolarjev proti 251 milijonov dolarjev prejšnjega leta, med to je bilo 1.399.000 dolarjev v zlatu proti 1.732.000 dolarjev v zlatu v istem času lanskega leta. Glede izvoza srebra ni nikakih podatkov. Tudi manjka zopet skupno število glede uvoza, istotako vrednost uvoza srebra. Zlata se je uvozilo v znesku 8.383.000 dolarjev proti 23.701.000 dolarjev v februarju lanskega leta.

—g Reforma trgovskih zbornic na Češkoslovaškem. V češkoslovaškem trgovskem ministrstvu izdelujejo zakonski načrt za reorganizacijo trgovskih in obrtnih zbornic, katerih delokrog bo odgovarjal velikosti žup, dočim se v Kralji Gradcu osnuje nova trgovska zbornica. Volilni red se spremeni in se uvedejo namesto dosedanjih dveh tri sekcije: trgovina, industrija in obrt. Za volitve se določi proporcionalni sistem.

—g Industrijska situacija v Moskvi. Industrijskih trustov v moskovski provinciji je 32. Delavcev je bilo zaposlenih v teh podjetjih mesca decembra 182.000. Od teh jih je delalo 106.000 v tekstilnih tvornicah, kjer so izdelali omenjenega mesca 24 milijonov metrov tkanin. Volnena blaga se je izdelalo v decembru 1.600.000 metrov. Sedaj primanjkuje znova surovin. Zato so morale nekatere tvornice ustaviti svoje delo, naibže časno.

—g Izvoz naših konj na Dunaj. Dunajski mesarji vedno bolj naročajo za svoje mesnice konje iz Jugoslavije. Zlasti jim dopadejo konji iz okolice Osjeka. Prodajajo se po 20 do 26 K za kg žive teže. Iz Osjeka pošiljajo na Dunaj vsak teden po tri do štiri vagon konj za klanje.

—g Nove železniške lokomotive. Ministrstvo saobraćaja dobi tekom 1923. 300 modernih železniških lokomotiv kot vojno odškodnino.

Za varnost Ljubljane in njene bližnje okolice.

Včeraj zvečer je gradbena direkcija sklicala v veliko dvorano mestnega magistrata anketo v svrhu sporazuma glede skupnega nastopa, da se desede do pristojne oblasti premestitev municijnega skladišča iz neposredne bližine Ljubljane. Na sestanku so bili povabljeni: predsedstvo pokrajinske uprave, veliki župan dr. Lukan, državna poslanca J. Reissner in I. Stanovnik, mestni magistrat, županstvo občine Ježica, inspektorat drž. železnice in ravnateljstvo južne železnice v Ljubljani, trgovska in obrtniška zbornica, društvo hišnih posestnikov in zastopniki ljubljanskih listov. Sejo je otvoril gradbeni direktor višji inž. Hanuš, ki je v kratkih besedah obrazložil pomen te ankete in nujno potrebo, da se skladišča streliva odstranijo iz ljubljanskega polja, kajti s tem bo omogočen razvoj mesta proti severovzhodu, kar bo ugodno vplivalo tudi na stanovanjsko budo. Naglašal je nevarnost, ki preti večjemu delu mesta in mnogim vasem v okolici v slučaju katastrofe kajti v skladiščih se nahaja velika množina eksplozivnih snovi. Objekti pa ne odgovarjajo v tehničnem postopu predpisom o modernih zgradbah. Kot posledico je nastopil stavb. nadsvetnik inž. Skabernek, ki je podal obširno poročilo o tehničnih nedostatkih municijnih skladišč o preloženem varnostnem radulu in možnosti streliva, ki je deloma starega izvora, torej nestabilno in nevarnost, ki sledi iz teh podatkov, ne ožroža samo večjega dela Ljubljane, marveč tudi njeni okolice, posebno občine St. Vid, Šmartno ob Savi, Ježico, Moste, Dobrunje in deloma tudi Vič. Da se odstrani ta nevarnost, je gradbena direkcija hotela najprej strokovno preledati skladišča in municijo. V to svrhu je poslala na lice mesta izvedenca dr. Samca in kemika Menjaleva, ki sta ugotovila upravičenost domneve, da je okolica teh skladišč v stalni neposredni nevarnosti. Zalozge streliva so precej velike. Če bi se zvečal varnostni radij do 4 km, bi bila logična posledica izpraznitve severovzhodnega dela Ljubljane in že omenjenih občin. Ker pa je taka zahteva neresmiselna, je treba storiti vse mogoče, da municijsko skladišče čimprej izgine iz ljubljanske okolice. Zato predlaga, da se za to vprašanje zavzamejo vsi prizadeti krogi. Župan mesta Ljubljane naj skliče v to svrhu izredno sejo, na kateri bi se znova zahtevala nujna in takojšnja odstranitev skladišč. Isto naj bi storile tudi druge prizadete občine. Mestna občina naj bi sklicala sestaneke županov, da bi se posvetovali in sklepali o stroških, ki bodo nastali v zvezi s premestitvijo. Slično postopanje se priporoča tudi obema železničarni, društvo hišnih posestnikov ter trgovski in obrtniški zbornici. Veliki župan dr. Lukan se je predružil izvajanjem poročevalca in obljubil, da bo osebno interveniral pri vladi v Beogradu, naglašal pa je, da morajo občine takoj prevzeti obvez glede stroškov, tako da bo njegovo posredovanje imelo realno podlago. Mag. svetnik Jančič je izjavil, da gre pri celi stvari samo za stroške in novo zemljišče, da bo torej to vprašanje rešeno takoj, ko se vojaški oblasti da to dvojno na razpolago. Končno je bil sprejet predlog, naj se konstituirajo v to svrhu akcijski odbor, sestojeci iz zastopnika mestne občine, gradbene direkcije, občine Ježice in društva hišnih posestnikov. Ta odbor bi imel nalogo začeti potrebno propagando in poučiti ljudstvo o pomenu in važnosti tega koraka. Vsi sklepi so bili sprejeti, nakar je predsednik zaključil sejo.

Tako je kmčno to vprašanje eminentne važnosti začelo dozorevati in je prišlo pred širšo javnost. Nesporo je dejstvo, da varnost imetja in življenja večjega dela Ljubljane kakor tudi njene severovzhodne okolice nujno zahteva, da se zainteresirajo za to vprašanje ne samo prizadeti krogi, ki bi v slučaju katastrofe trpeli nedogledno škodo, marveč tudi vsa naša javnost, zlasti pa oni merodajni faktorji, v čijih kompetencah snada čim prejšnja odstranitev nevarnih skladišč iz ljubljanske okolice. Da bo pri današnjih neurejenih razmerah na eni strani in pri težkočah same transakcije na drugi urodna rešitev tega perečega vprašanja zadela na marsikako oviro, je razumljivo. Upoštevati je treba v prvi vrsti materialno stran, ki je v sličnih slučajih vedno in povsod najbolj kočljiva. Zemljišče in zgradba novega modernega skladišča bo zahtevala precejšnje stroške, prizadete občine, posebno Ljubljana, si bodo nakopale s tem nove izdatke, ki navidez ne bodo prinesli nobene koristi, toda vse to je v primeri z nevarnostjo, v kateri se nahaja velik del prebivalstva Ljubljane in bližnje okolice tako neznamo, da o kakih zapreki od te strani ne more in ne sme biti niti govora. Kdor se zaveda, kaj pomeni toliko streliva v neposredni bližini mesta in mnogih vasi, ki lahko vsak čas eksplodira in povzroči strašno budo ter uniči sto in sto človeških življenj, kdor se zamisli nad nevarnostjo, ki visi noč in dan nad njegovim imetjem in glavo, gotovo ne bo dovolil, da mu danes ali jutri katastrofa uniči vse, kar si je pridobil s težkim trdom, in pokopje pod razvalinami njega in njegovo družino. Zato bo rade volje prevzel del stroškov za skupni blazor. V tem pogledu mora vsakogar navdajati skrb za lastno varnost in smisel za interese skupnosti in zato ne sme biti nobenih pomislekov ali obotavljanja.

Kar se tiče praktične strani tega vprašanja, je treba z vsoto resnosti naglašati sledeče: Smodnišnica mora izgniti iz ljubljanske okolice čim prej. Različna nepotrebna pogajanja in dopisovanja enega urada z drugim, formalnosti in zavlačevanje absolutno ne sme vplivati na nujnost te akcije. Novo skladišče naj se zgradi v kraju, kjer eksplozivne snovi v slučaju katastrofe ne bodo ogrožale vsaj človeških življenj in imetja zasebnikov, varnostni radij naj iz-

vedenci takoj v začetku odrede v zadostnem razmeru, kajti sicer bo sedanja nevarnost samo prenešana na drugo mesto, morda nekoliko zmanjšana, nikakor pa ne odstranjena. Glede stroškov naj merodajni faktorji posredujejo pri ministru za vojno in pomorstvo tako, da bo del stroškov prevzela država. Ta želja je popolnoma upravičena, kajti od novega modernega skladišča, ki bo vsekakor večje in bolj primerno kakor dosedanje, bo imela korist v prvi vrsti vojaška oblast. Opozorjamo na tem mestu glasi že omenjene občine, naj temeljito preudarijo, kakšni nevarnosti bo izpostavljen njihovo prebivalstvo dotlej, dokler se bo smodnišnica nahajala na dosedanjem mestu. Dobro bi bilo, če bodo župani teh občin nemudoma sklicali shode ali na kak drug način zainteresirali in obrazložili svojim občanom pomen same premestitve smodnišnice in s tem v zvezi neljubnih demaršev. S tem bi pospešili rešitev tega problema, obenem pa bi preprečili vsako oviro, ki lahko nastane takrat, ko bo cela stvar formalno že rešena. Občinstvo mora pri tej akciji samo sodelovati z vso energijo in vztrajnostjo, moralno in gmotno, kajti to vprašanje je danes tako aktualno, da ne trpi nobenega odlašanja.

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

OPERA.
Četrtek, 29. marca: Zaprt.
Petek, 30. marca: Zaprt.
Sobota, 31. marca: Zaprt.
Nedelja, 1. aprila: Gorenjski slavček. Izv.
Ponedeljek, 2. aprila: Carmen. Izven
Torek, 3. aprila: Zaprt.

DRAMA.
Četrtek, 29. marca: Zaprt.
Petek, 30. marca: Zaprt.
Sobota, 31. marca: Zaprt.
Nedelja, 1. aprila: Otok in struga. Izv.
Ponedeljek, 2. aprila: ob 3. pop. Za pravdo in srce. Izven
ob 8. zvečer Othello. Izven
Torek, 3. aprila: Zaprt.

— Mestno gledališče v Celju. V torek je v našem mestnem gledališču gostovalo mariborsko narodno gledališče s Schönherrijevo noviteto »Ono«, dramo v petih dejanjih. Gledališče je bilo zopet polno umetnosti željnega celjskega občinstva. Igralo se je dovršeno v polno zadovoljnost občinstva.

— Tone Seliskar v Trbovlje. V založbi Slovenske socialne matice je izšla gorenjska pesniška zbirka. Cena broširanemu izvodu je Din 12, vezanemu Din 17. Dobi se po vseh knjigarnah. O knjigi še spregovorimo.

— Čebular. Književništvo za dvorazredne trgovske šole. Ta knjiga, ki jo je izdala kr. zaloga šolskih knjig in učil v Ljubljani, je pisana jako priprosto in razumljivo in je prava knjiga za pouk na dvorazrednih in nadaljevalnih trgovskih šolah, ter se mora radi svoje preglednosti in priprosti ter praktični porablivosti priporočati zlasti praktičnim trgovcem in samoukom; knjiga obsega tako enostavno kakor dvostavno književništvo zaključek trgovskih knjig, poslovanje trgovin na drobno, nauk o trgovskih družbah, književništvo o komisijskih kupcijskih podjetjih zlasti tudi poslovanje pri špedicijah in bankah in najpotrebnejše iz meničnega pouka. Knjiga razlazuje v bistvenem tudi ameriško književništvo in podaja jako poučljiv vzgled ameriškega žurnalista. Ta knjiga je kakor svoji čas izdano Podkrajškovo književništvo za lesne obrtnike. Ki je izšlo v isti kr. zalogi šolskih knjig in učil v Ljubljani, izpolnila jako občutljivo vrzel naše strokovne literature in bo to knjiga, brez katere ne bo mogel izhajati noben književniški, noben manjši trgovec in noben trgovski nastavljenec. Cena je pri obširnosti knjige jako zmerna.

Glasbeni vestnik.

— Drugi poslovniti koncert kubanskih kozakov. Na splošno željo občinstva prirede kubanski kozaki na velikonočni ponedeljek zadnji poslovniti koncert. Koncert s popolnoma drugačnim sporedom se vrši v ponedeljek ob pol 9. zvečer v veliki dvorani hotela Union. Pevski zbor pod vodstvom S. G. Sokolova. Spored bo priobčen v prihodnjih številkah našega lista.

Sokolstvo.

— Tombola Sokola Ljubljana II. Zanimanje za tombolo silno narašča, posebno ker se nudi prilika, doseči za 10 kron elegantno pohištvo vredno blizu 50.000 kron. Poleg tega dobijka so še glavni, kateri vsak reprezentira težke tisočake. Istotako bodo kvaterne in činki dragoceni. Hočemo leto nuditi igralcem kar največ, zato naj nikdo ne zamudi kupiti vsaj nekaj tablic, ker bi mu bilo sicer resnično žal. Vsakomur pa bo eno in drugo prav prišlo, za to je odbor posvetil vso svojo skrb. Preskrbite si tablice čim najhitreje, ker njih število ni veliko in je omejeno.

— Sokolu Ljubljana II. je poslal njegov zvesti član brat Ferdo Sartory iz Pittsburga tudi letos znatno darilo 1000 Din. za gradbo doma. Vrli Sokol, ki donaja iz daljne Amerike za preprotni dom, zasluži vso pohvalo. Toplo priporočamo v posnemanje posebno, ker je treba kriti dolg za parcelo.

— Plesni odsek Sokola Moste priredi na Vel. ponedeljek dne 2. aprila t. j. za članke plesne šole zaključni venček, kamor se vabijo tudi vsi br. in sestre, ki se zanimajo za ples. Venček se vrši v sokolski dvorani na Selu. Pričetek ob 7. zvečer. Odsek.

Poizvedbe.

— Izgubila se je 28. t. m. zvečer zlata zapetnica od Rimske ceste, po Bleiweisovi cesti, Šubičevi ulici, mimo muzeja, v operno gledališče. Pošten najditelj se prosi, da jo odda na policiji.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 29. marca 1923.

— Ljubljanski župan tudi odstopi? Kakor je znano, je vodstvo socialnodemokratske stranke na Štajerskem načelno skienilo, da naj vsi njeni funkcionarji v občinah, ki jih ima v rokah socialnodemokratska stranka, a so v njih pri zadnjih skupščinskih volitvah ostali socialni demokrati v manjšini, odlože svoje mandate. Ta sklep se v prvi vrsti nanaša na občinski odbor v Mariboru, kjer tvorijo socialni demokrati, kakor znano, relativno večino. Pokore se temu sklepu, bo mariborski župan vsekakor že v kratkem odstopil, to tembolj, ker so nastala tudi med vlado in mariborskim občinskim svetom zelo ostra nesoglasja. Kakor čujemo, ni izključeno, da bi v kratkem ne odstopil in s svojimi političnimi somišljeniki položil mandata tudi — ljubljanski župan dr. Ljudevit Perić. Vplivajo nanj njegovi somišljeniki iz Maribora, a merodajni so zanj tudi drugi zelo tehtni vzroki in oziiri. Župan dr. Perić namreč nima v občinskem svetu zanesljive večine. To potrjuje »Rdeči Prapor«, glasilo ljubljanske oblasne organizacije SSJ, ki piše med drugim v svoji zadnji številki: »Ljubljanski občinski svet bo imel težke dni. Na trajnost koalicije med klerikalci in socialisti iz strani delavnega ljudstva ne verujemo, kajti odkritosrčna ni bila od prvega početka. Ali je res potreba razredni stranki, da gre v koalicijo z meščansko stranko? Po našem mnenju to ni socialistično, kar kažejo zadnje občinske volitve v Ljubljani.« — Ako dr. Perić odloži svoj mandat in ako njemu slede tudi njegovi somišljeniki v občinskem svetu, lahko nastane kočljivo vprašanje, ako niso upravičeni klerikalni namestniki iz liste »Zveze delavnega ljudstva«, da stopijo na mesto odstojivih socialistov. V tem slučaju bi klerikalci dobili na prav komoden in cenen način dvetretjinsko večino v ljubljanskem občinskem svetu. Seveda, če bi to vlada pripustila, kar pa je malo verjetno! Verjetno je, da bi se v tem primeru vlada odločila za razpust občinskega sveta in za razpis novih volitev. Kakor se torej dogodka razvijajo, ni izključeno, da bomo letos imeli še ne samo skupščinske, marveč tudi občinske volitve v Ljubljani!

— Od avtonomije k federaciji. Doslej so klerikalci poznali samo avtonomijo. Njej so posvečali vse svoje članke in novice, pod geslom avtonomije so vodili tudi vso politično borbo. Besede »federacija« se niso samo skrbno ogibali, marveč so jo naravnost odklanjali. Včeraj pa je dr. Korošec sklenil pakt s Stjepanom Radićem, ki se, kakor znano, ne bori za avtonomijo, marveč suče konje za federacijo. In tako se je zgodilo, da so se tudi naši klerikalci kar preko noči spreobrnil iz avtonomistov v federaliste. Izpričuje to današnji »Slovenec«, ki v članku »Trnjeva pot« še sicer piše o avtonomiji, vendar pa tej besedi že dosledno v oklepaj dostavlja besedo — federacija. Na enem mestu dostavlja federaciji še celo znak etc., iz česar bi se dalo sklepati, da klerikalci sami še ne smatrajo svoje metamorfoze iz avtonomistov v federaliste za zaključeno. Zato že kar danes iz previdnosti dostavljajo besedi »federacija« etc., češ v nekaj mesecih lahko postanejo iz federalistov že zopet nekaj drugega, morda celo odkriti bojovníki za neodvisno slovensko ilirsko republiko po milosti Rima. Ej, previdnost je vedno dobra!

— Novega pokrajinskega namestnika so imeli klerikalci pripravljene na krožniku, da ga prezentirajo v Beogradu. Bil je to dr. Janko Brejc. Toda iz te moke ni bilo kruha. Iz Beograda je došel odločen refi, ko se je čulo da hočejo klerikalni voditelji igrati pod eno oedo naenkrat z dvema ljubimcema in imeti svoje železo pripravljeno kar v dveh ognjih.

— Poset romunske in naše kraljice v Dalmaciji. Po veliki noči odpotuje romunska kraljica Marija in naša kraljica Marija v Dalmacijo ter obiščete Boko Kotorsko, Dubrovnik in Split. Po tem potovanju odpotuje kralj Aleksander in kraljica Marija v Pariz, kjer poseti predsednika francoske republike Milleranda. V Parizu ostaneta kralj in kraljica le nekaj dni.

— Avtomatski telefon. Ministrstvo pošte in brzojava je naročilo na račun reparacij v Nemčiji tri avtomatske telefonske centrale z večjim številom avtomatskih telefonov. Telefonske avtomatske centrale se nameste v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. Ker je za te centrale potrebno posebno osoblje, pošlje ministrstvo v Berlin več gojenecv telefonsko-brzojavnih delavnic iz vsih treh direktij, kjer bodo te centrale instalirane.

— »Legina« šola v Splitu zopet otvorena. Včeraj jutraj je bila v Splitu zopet otvorena »Legina« šola. Vsi Italijani so bili navzoči in poslali so Mussoliniju zahvalno brzojavko. Otvoritev je imela demonstrativen značaj.

— Kor kubanskih kozaka peva božestveno liturgijo u pravoslavnoj kapeli. vojašnica vojvode Mišića, na Taboru, 1. aprila o. g. — Nedelja-Cveti, tačno u 10 čas.

— Stanovanjska razsodišča. Pod tem zaglavjem prinaša v Ljubljani izhajajoče glasilo posestnikov »Moj dom« (štev. 3 od dne 16. marca 1923) članek v katerem razpravlja o nedostatkih pri stanovanjskih razsodiščih, posebej tudi v tej smeri, da predsednik razsodišča baj ne more samostojno glasovati. Članek veli: »Pred razsodišči se je udomačila ta praksa: Najemnik A je dosedaj plačeval letno najemnino 2000 Din. Hišni gospodar B zahteva 4000 Din. Razsodnik-najemnik C glasuje za 3000 Din. Razsodnik hišni posestnik D glasuje za 4000 Din. in predsednik se pridruži glasju razsodnika najemnika C, tako da obvelja vsota 3000 Din.... Morda bi predsednik glasoval za kako srednjo pot, n. pr. za 3500 Din. pa ne more, ker mora dirimirati (se pridružiti) glasju enega ali drugega razsodnika). Pravilnik bi se moral novelirati v tem smislu, da sme predsednik razsodišča glasovati za vsoto med vsotama za kateri glasujeta oba člana razsodišča in da bi od nje določena vsota obveljala.« Tako »Moj dom«. Po mojem mnenju ne presoja stvari pravilno. To kar hoče doseči z noveliranjem pravilnika, velja že zdaj, predsednik razsodišča ima samostojno pravico do glasovanja. V smislu po čl. 31. odst. 2. pravilnika zapovedanega postopka velja namreč v takih primerih določilo: »Kadar se gledé vsot, o kateri je sklepiti, pokaže več mnenj kakor dve, a od teh nima nobeno večine za se, tedaj se za največjo vsoto oddani glasovi doštevaljo za najbližjo nižjo vsoto oddanim glasovom tako dolgo, dokler se ne pokaže nadpolovična večina glasov.« V zgoraj navedenem primeru bi torej smel predsednik glasovati za 3500 Din, in bi ta vsota obveljala. Predsednik more glasovati tudi za manjšo vsoto, kakor oba razsodnika, obveljala bi vselej srednja vsota n. pr.: Razsodnik A glasuje za 1000, razsodnik B za 2000, predsednik za 500: obveljala bi vsota 1000. Kratko, pravilnik nikjer ne določa, da bi ne imel predsednik popolnoma samostojne pravice glasovanja; temu nasprotujoče postopanje bi bilo nepravilno. — Dr. Kromvogel.

— Zdravje in šola v Ameriki. Federalni urad za prosveto »United States Bureau of Education« v Ameriki ima poseben oddelček, ki se peča s fizično vzgojo in šolsko higieno. Zdravstvena vzgoja obstoja v podučevanju šolskih otrok, kako treba jesti in spati, igrati in delati, učijo jih rednega prebivanja in snažnosti. Otroku treba privzgojiti navado za zavest zdravia, da je vsaka oseba dolžna družbi in domovini, da je zdrava, kreпка in sposobna za delo. Zdravniško pregledovanje šolskih otrok je pokazalo, da imajo otroci po deželi po večini pokvarjene oči, slabe zobe, bolne bezgavice in da je 20% otrok slabih, ker imajo premalo hrane. Zdravstvena vzgoja se v vsakem oziru izplača, ker gotovo je, da zdrav otrok bolje napreduje. V neki osrednjeevropski državi je bilo na leto do 400 otrok, ki so zaostajali v šoli. Državo so stali na leto 25.000 dolarjev. Država se je pobrjala za nje, odstranila vzroke njihovega bolehanja, porabila za to 2500 dolarjev, posledica pa je bila, da je četrtina teh zaostalih otrok začela dobro napredovati. Tako si je država pridržala 6000 dolarjev, ker se je pravočasno pobrjala za popravilo nekaterih telesnih hrb in za odstranitev bolehanja.

— Kipar Ivan Meštrović za gladujoče v Rusiji. Kipar Ivan Meštrović je dovolil, da se od njegovih del vzeti iz Biblije izvrši serija šestih slik, ki se bodo prodajale v korist gladujočih v Rusiji.

— Denarni zavodi v Ljubljani in Celju ne bodo poslovali na veliko soboto.

— Potresni sunki, trajajo približno 2 sekundi, so v nedeljo okrog pol 10. čutili v Celju.

— Portugalski konzulat v Zagrebu. Predsednik portugalske republike je imenoval našega državljana Aleksandra Ehrmana za častnega konzula Portugalske v Zagrebu.

— Učitelj in učiteljice, ki so se priglasili za počitniški izlet, vabimo na II. sestanek v soboto 31. tm. ob 10. dop. v hotel Tivoli. Vabijo se tudi oni, ki se izleta udeležijo in se niso priglasili (čl. v »Učit. Tov.« št. 12). Zadnji čas je, da se definitivno pomenimo. Za odbor: S. M.

— Mestni park v Celju. V celjskem mestnem vrtu je pričelo zopet živahno vrvenje. Pripravljajo se pota, katera se bodo letos zopet po dolgem času zopet posula s finim drobnim peskom, vrtnar že pripravlja gredice in zasaja spomladanske cvetlice. Razpostavljene so tudi že klopi. Celjani že pridno uživajo sveži zrak in solne žarke, katere jim nudi mestni vrt, ki je menda eden najlepših na Spod. Štajerskem po svoji legi. Vrtnar se trudi, da park v kratoti tudi letošnje leto ne bo ostajal. Mestna občina je zgradila tudi nov cvetličnjak na mestni strani Savine.

— Vodstvo splošne bolnice v Mariboru nam piše: Z ozirom na vest, ki je izšla pred kratkim v Slov. Narodu, da je klepar Oman umrl na operaciji, se pojasnjuje, da Oman ni ležal in tudi ni bil operiran v mariborski bolnici.

— Dragi slovenski napisi. Uradni list obavlja izpremembo pristojbin za javne napise po občinah. Za napise v tujem jeziku se izterja pristojbina v štirikratni meri večja nego za druge napise. Najmanjši znesek te pristojbine v tujem jeziku je sto lir.

— Tajništvo narodne napredne stranke se nahaja začasno v Knafljevi ulici št. 5/1. Tam se sprejemajo vse pismene in ustmene prijave. Uradne ure so v ponedeljek, torek in sredo od 3.—6. ure popoldne, v četrtek, petek in soboto pa od 9.—12. ure popoldne.

— Poletna vročina na Štajerskem. Iz Maribora: V torek dne 27. marca je toplemer na Glavnem trgu v Mariboru kazal že 31 stopinj R v sredo pa 28. toplemer v opoldanski senci pa je kazal oba dni 21 stopinj C. Po znakih od srede dne 28. marca soditi, se bo to izredno vroče in krasno vreme že v bližnjih dneh spremenilo, ker je barometer jel padati.

— Dražba občinskih lovov. Pri podpisnem okrajnem glavarstvu v Radovljici se bodo oddala v zakup občinska lovišča za dobo petih let t. j. od 1. julija 1923 do 30. junija 1928 in sicer: 1.) v ponedeljek dne 23. aprila t. l. loviščin: Kranjskagora, Ratače, Kropa, 2.) v torek, dne 24. aprila t. l. loviščin: Jesenice, Kor. Bela, Gor. 3.) v sredo, dne 25. aprila t. l. loviščin Boh. Bištrica, Srednjavos, Bled. 4.) v četrtek, dne 26. aprila t. l. loviščin Ljubno, Leše, Mošnje. 5.) v petek, dne 27. aprila t. l. loviščin: Lesce, Ovišje, Radovljica in Predtrg. Dražba se prične ob določenih dnevih točno ob 10. uri in sicer v uradnih prostorih okr. glavarstva. Dražbeni pogoj so na vpogled med uradniki uram.

— Škerjančkov gaj v Mariboru. Narodno gledališče v Mariboru je dne 27. marca uprizorilo primiero Willnerjeve in Reicher-tove operete »Škerčakov gaj« (Wo die Lerche singt) katero je uprizaril sloveči glasbenik Fran Lehar. Starega kmeta Török Pal je predstavljal Razberger, njegovo vnučkinjo Margito ga Mitrovičeva, slikarja Sandorja Janko in pevko Vilmo Šustarjeva, barona Arpada Grom in ženina Pišto Roško. Najboljša je bila ga. Mitrovičeva.

— Sporazum in konvencije med našo državo in Italijo razglasa »Uradni list« v svoji 30. številki.

— Ponesrečen vojak. V Aleksandrovi vojašnici v Gaberju je te dni padel z okna v drugem nadstropju neki vojak. Priletel je na električne žice, katere so ga ubile.

— Smrtina nesreča v Ormožu. Preteklo nedeljo je zažarel Ormož prvič v električni luči. Dasi ravno pa dovodna žica še ni povsod napeljana, je nova napeljava že zahtevala človeško žrtve. Učenec šestega razreda Franc Belec v Ljubljani je iz ne previdnosti prišel na zemljo višje električno žico in je bil na mestu mrtve. Navzlic takojšnji pomoči se ubogega dečka ni moglo več rešiti.

— Lopov z Dolenskega. K posestniku Antonjeviču iz Grabovca je prišel mlad človek okoli 33 let star in se mu predstavil Pavle Stefanovič, uradnik ministrstva pravde rekoč, da se Antonjevičev sin nahaja pred zagrebškim sodiščem in da ga za kavčico 20.000 Din lahko pusti na svobodo. Antonjevič se je z njim odpeljal v Beograd in vzel s seboj 27.000 Din. V hotelu »Marinkovič«, kjer sta prenočevala, je Stefanovič Antonjeviča kloroformiral, ga začel daviti in končno z oropanim denarjem pobegnil. Antonjevič, ki je prišel kmalu k zavesti, je zadel ovadil policiji, ki je Stefanoviča še isti dan aretirala v Zemunu. Napadalec pa se ne piše Stefanovič, temveč Ivan Novak, doma iz Mirne na Dolenskem. Novak je nevaren vlomilec in ima na vesti še več drugih zločinov.

— Velika tatvina v vlaku. Trgovsko-ma potnik iz Sofije Alojziju Friedmannu je bil med vožnjo v brzovlaku od Maribora do Poljana ukraden usnjen potni kovček, v katerem se je nahajala vložna knjižica, glaseča se na 23 milijonov avstrijskih kron in 170.000 K našega denarja. Tatvino je izvršil neki kmečki fant, ki ga orožniki že zasledujejo.

— Razne tatvine. Ivanu Rozmanu, tovarnarju v Rožni dolini je bilo 28. tm. ukradeno kolo znamke »Paris« vredno 5000 K. — V St. Vidu pri Grobelnem je bilo iz trgovine Marije Lindič ukradeno več perila, v vrednosti 2560 K. — Na Vodnikovem trgu so se zopet pojavili žeparji. Tako je neki žepar izmaknil Neži Zupančič usnjato denarnico s 400 K; Mariji Cvek pa je bila iz žepa ukradena denarnica s 60 K in zlata ovratna verižica. V Mariboru je bil 23. t. m. ukraden pisalni stroj znamke »Underwood« št. 5, last tvrdke Fran Janiček, vreden 6000 kron.

— Drzna tatvina. Neznani vlomilec je vdrl v Tomačevem v navzočnosti domačih v hišo Franca Srakarja. Žena je bila sama s petimi otroki doma. Tat je vežna vrata zvezal z vrvo tako, da ni nihče mogel iz hiše. Odnesel je iz ene sobe vso obleko cele družine, dalje zlatnino in razne liste. Občinstvo se opozarja, da ukradenih očihek ne kupuje!

— Aretacija. Polcija je aretirala 27. tm. nekoga Henrika Šabca, ki je prodajal po mestu 4 vreče rozin pa 25 kg. Šabec je izjavil, da je rozine kupil v Zagrebu po 100 K kilogram, kar pa ni verjetno in so rozine najbrže ukradene. Komur je kaj znano o tem, naj to javi policijski direkciji v Ljubljani.

— Mož brez nog bo na veliki ponedeljek dne 2. aprila t. l. v »Ljudskem domu« Strelšica ulica 12. izjavjal predstavo kot univerzalni umetnik v korist vojnini žrtvam. Program je prvovrsten. Najglavnejše točke sporeda: Hipnoza, kalepsija, magija, ekvilibratika in privikar novost: »Kraljica golobov« z 12 živimi izurjenimi golobi. Začetek predstave ob pol 16. popoldne in ob 20. zvečer. Predprodaja vstopnic do nedelje v trafikii Prešernova ulica 54. in na dan predstave 1 uro pred vsako predstavo. Za mnogobrojni obisk vladno vabi odbor.

— Čevlje kupujte od domačih tovarov tvojke Peter Kozina & Ko. z znakom »Peko«, ker so isti priznani najboljši in načenešči. Glavna zaloga na delo in drobno Ljubljana, Breg 20, ter Aleksandrova cesta št. 1.

— Anacot-pastile ščitijo od opasnosti influence i priljubljenih vrtnih obolenja.

Turistika in sport.

— »Planinskega Vestnika« 4. številka je izšla s tole vsebino. Jakob Aljaž: »Planinski spomini«. Dr. V. Korun: »Bivak pod Oljstico«. Darinka »Preko Kranjskogorskih planin« Čez hrib in dol: »Na Gorenjsko in na Triglav«. Po Hudem Prasku na Mrzlo Gorove. Kotiček: »Izgubljeni vodnik«. Društvene vesti. — Obzor. — Slika: Kepa. — »Planinski Vestnik« priporočamo vsem planincem, da si ga naroče. Vsak planinec in prijatelj narave naj smatra za svojo dolžnost, da je naročen na ta list, ker podpira s tem društvene cilje. Stroški za tisk so danes tako veliki, da more društveno glasilo uspevati samo, ako so njeni naročniki prav vsi planinci.

— Otvoritev celjske kočje pod Tovstom se je izvršila v nedeljo, 25. t. m. dopoldne. Koča se bo že za to sezono uredila tako, da bo v njej ureljeno tudi prenočišče za turiste in se bo v njej dobila tudi jed in pičica.

— T. u. SV. v. 1869 : Ilirja I. in 2. apr. Predprodaja vstopnic se vrši pri td. J. Gorec palača Ljubli. kreditne banke. Znižane članke in diške vstopnice se izdajajo edino le v predprodaji. Opozarja se, da je dostop na igrišče brez vstopnice zabranjen. Izvršilci člani nogom. sekcije, ki so edini oprešeni vstopnice, morajo dvigniti proste vstopnice proti predložitvi legitimacije pri td. J. Gorec. Predtekmice: V nedeljo ob pol 15. uri Ilirja II proti Svoboda Ljubljana, v ponedeljek ob pol 15. uri Slovan proti Ilirja rez.

Društvene vesti.

— Sobotno predavanje v društvu »Societate izostane radi velikonočnih praznikov. V soboto, dne 7. aprila predava pisatelj dr. Ivo Sorli o »položaju pribežnikov v Jugoslaviji«, na kar odbor že danes opozarja svoje člane in prijatelje, katerim želi prijetne praznike.

— Moška podružnica »Družbe sv. Cirila in Metoda za St. Jakob in Trnovo« vabi vse člane in prijatelje družbe na redni letni občni zbor v petek dne 6. aprila 1923 ob 20. uri v gostilni pri Kavčiču, Privoz. Dnevni red običajen.

— Zveza bivših salez. gojencev ima na velikonočni ponedeljek, dne 2. aprila t. l. svoj redni občni zbor na Rakovniku. Popoldne ob 4.6. priredi v Mlad. domu na Kodeljevem tamonjši naraščaj na čast udeležencem in njihovim družinam igro: »Krajevstvo ljubenzl« z godbo. Sledi zabavni večer. Gostje kot prijatelji mladine dobrodošli!

Borzna poročila.

— Zagreb, 29. marca. (Izv.) Zaključek. Devize: Curih 18.325, 18.425, Pariz 5.48, 5.54, London 463.50, 466—, Berlin 0.47, 0.475, Praga 294—, 296—, Dunaj 0.1385, 0.14, Trst 4.89, 4.93, Bukarešta —, 48.50, Newyork 98.50, 99.50 (ček), Budimpešta 2.25, 2.325. Valute: dolar 96.25, 97.25, češka krona 2.90, 2.92, Ka 0.138, 0.139. — Curih, 29. marca. (Izv.) Današnja predborza. Zagreb 5.525, Berlin 0.0258, Amsterdam 213.45, Newyork 5.415, London 25.37, Pariz 35.80, Milan 26.85, Praga 16.075, Varšava 0.013, Budimpešta 0.115, Dunaj 0.0076, avstr. žig. krone 0.0076, Sofija 4.05. — Trst, 28. marca. Zagreb 20.60, Berlin 0.10, Praga 60.50, Pariz 133.75, London 94.75, Newyork 20.15, Curih 375—.

Glavni urednik: RASTO PUSTOSLEMSEK. Odgovorni urednik: VALENTIN KOPITAR.

Dve spalni opravi,

cena črnejeva, masivna, politirana: cena 6250 Din. druga javorjeva, masivna, belo politirana, cena 6500 Din. PRODAJ. Obe zelo elegantno izdelani. — Ogledata se pri Josipu Stofa, mizarstvo, Spodnje Loke št. 34, pošta Lukovica pri Domžalah. 3150

Direktno zastopstvo

severameriških tvrdk za razne izdelke ali pridelite kot: avtomobile, mehaniko, orodje, manufakture itd. izposluje odgovornim interesantom American d. z o. z. Ljubljana, Beethovnova ulica 10. Afilirani zavod: Jugoslav American Corporation, New York. 3186

Dve posesti naprodati.

8 oravov, od tega je 2 orala gozda, lep sadonosnik, njive obsejane, hiša in hlev v dobrem stanju z orodjem za K 800.000. Pismene ponudbe ali ustmene na M. Erli, Sv. Marijeta na D. av. polju, ali na Erli, Vič 12 pri Ljubljani. 6 oravov, od tega 4 orala njiv obsejanih, pol orala debelega smrekovega lesa za posakati, 1 krava in gospodarsko orodje. Cena 700.000 K. Ponudbe na Frane Erli, posestnik na Dobrovcih, p. Hoče pri Mariboru, ali na Erli, Vič št. 12 pri Ljubljani. 3181

Velika njiva

26 000 m² se odda v najem v Mostah pri Ljubljani v bližini kemične tovarne enemu ali več interesantom. Natančneje se pozizve v tovarni kemičnih izdelkov Golob & Ko., Vič.

Vodno žago

VZAMEM V NAJEM za več let. — Ponudbe pod »Stalna voda 3114« na upravo »Slov. Naroda«.

Tihi družabnik

150—200.000 Din. v gotovini se sprejme takoj v veliko trgovino z mešaním blagom v večjem industrijskem trgu na deželi. Naslov se izve v upravi lista. 3201

Kot učenec

v kako manufakturno ali špece-rijsko trgovino ŽELI VSTOPITI krepak deček iz boljše rodbine. — Ponudbe pod »Pridnost in poštenost/3136« na upravo »Slov. Nar.«.

Ceno se proda zemljišče

TIK KOLODVORA V LJUB- LJANI. — Vprašati pri anončnem zavodu Drago BESELJAK, Ljubljana, Sodna ulica št. 5 pod »KLADIŠČE«. 3132

Maslinovo olje prve vrsti,

posve bistro, veoma ukusno, brez mi-riša u kantama od 18 litra, po 20 di- nara liter, pakovanje in poštarina na- pose i novac barem delično un- pred. SALJE Samuel PEROJEVIĆ, Makarska. 2903

Išče se gospodična,

inteligentna in pridna, ki si želi dru- žinsko življenje, in KI BI PREVZE- LA VZGOJO TREH OTROK (4 do 8 let starih). Prednost ima trgovsko naobrazena. — Ponudbe z navedbo dosežanjega službovanja in po mož- nosti s sliko na: Poštni predal 317 v Celju. 3147

Velika zaloga raznovrstnih OTRO- SKIH VOZIČKOV, LESENIH VO- ZIKOV na štirih kolesih, DVOKO- LES najnovejšega tipa, malih naj- novejših MOTORČKOV, ŠIVALNIH STROJEV in vsakovrstnih delov. — PNEVMATIKA na debelo in drob- no, POCENI. — Sprejemajo se tudi vsa popravila. »TRIBUNA«, tovarna dvokoles in otroških vozičkov in delov. LJUB- LJANA, Karlova cesta 4. 3216

Kavalirji!

se posabite, da se bliža Velika noč in da ne zasopate z običajnimi darili. Najbolj priključno za Vaše zlate je, če jim poklonite kremo **Zoraida**, sploh znano ljubimko krasnega spola, **milo Zoraida**, katero se vedno bolj in bolj išče. **Kolezjake vode Louis XIV** in **Ruski**, neobčajno fino dišeče za lice in telo. Razen tega vse vrste francoskih pudrov, kakor **Coty**, **Houbigant**, **Piver**, **Roger & Colet**, **Vera Violetta**, **Fleur d'Amour**, **Simon** i. t. d. Parfumi in toaletne vode prvih francoskih kosmeti- čarjev priporočila **URAN-PARFUMERIJ**, Mestni trg 11. 3173

Oglje, drva.

Carbonaria d. z. o. z. za eksport oglja in drv v Kočevju, kupi po najvišjih dnevnih cenah vsako množino lepega, suhega, dobro žganega, brez- prašnega in brezprimesnega, z vilami nakladanega bukovega oglja ter lepih suhih bukovih drv, sposobnih za eksport, cepanic brez okroglic. Ponudbe je poslati z navedbo množino razpoložljivega blaga in cene franko vagon nakla- dalne postaje na naslov **Družba Carbonaria, Kočevje**. Plačilo takoj pri prejemu blaga. Reflektira se samo na lepo, brezhibno blago. 3215

DVONADSTROPNA HIŠA

v Zagrebu v neposredni bližini gledališča se proda. Hiša je na dve ulici, z dvema vhodoma, dolga 47 m in ima 15 stanovanj. Cena 1.200.000 dinarjev. Povprašati ARSENIČ, Janez Trdinova ulica 8., I. nadstropje, od 12 do 14 ure. 3218

Tužnim srcem naznanjam kruto vest, da je šel za svojim dragim sinkom nad vse ljubljani mi soprog, sin, brat, zet, svak, stric, gospod

Leopold Grohar

ki je 27. marca po dolgi mučni bolezni v tolažbi svete vere v zdravilišču Topolišča preminul.

Truplo nepozabnega se prepelje v Ljubljano, od koder se bo vršil pogreb iz mrtvašnice Sv. Krištofa v petek, dne 30. marca ob štirih popoldne.

V LJUBLJANI, 29. marca 1923.

Ivanka Grohar nj. Cotman,

žalujoča soproga in ostali sorodniki.

Kovaškega pomočnika,

neoznejenega, popolnoma zmožnega za izdelovanje gozdne orodja (sekir, plankač, campinov) SPREJME TAKOJ Anton PETKOVSEK, Logatec. 3068

V najem se odda TRAVNIK

(približno 1½ ha) V ROŽNI DOLINI. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 3231

Zamenjam stanovanje,

obstoječe iz dveh lepih sob, kuhinje in pritlikin s večjim, s tremi ali štiri sobami, istotako v mestu, proti nagradi. — Ponudbe na: Poštni predal št. 41. 3214

Vsestransko verziran drž. uradnik

išče stranski zaslužek

ZA POPOLDANSKE URE. — Sprejme tudi delo na dom. — Po- nudbe pod Delo/3220 na upravo lista.

Sobico,

zračno in prijetno, eventualno tudi s hrano — KDO BI DAL V NA- JEM MIRNEMU GOSPODU s 1. aprilom. — Ponudbe na upravo lista pod »Zračna in prijetna/3251«.

Nov čebelnjak

SE PRODA PO ZELO UGODNI CENI. — Naslov pove uprava »Slov. Naroda«. 3112

Več donatšalec potrebuje

prvovrstna restavracija.

Ponudbe naj se pošljejo na upra- vo »Slov. Nar.« pod »Št.20/3166«.

Več malo rabljenih

otroških vozičkov

SE POCENI PRODA. — Ljub- ljana, Zvonarska ulica 1. 3215

Želim vstopiti

V KAKO TRGOVSKO ali drugo PODJETJE KOT SODRUŽABNIK s kapitalom v znesku 200.000 Din, ali pa na kako dobro obstoječo solid- no posojilo — Ponudbe in pogoje na upravo »Slovenskega Naroda« pod »Posojilo/3217«.

Diamant!

Pozor, pekl! Diamant — tovarne Hauser in Sobolka, Dunaj-Stadlau, v predvojni kakovosti, se zopet dobi pri glavnem zastopniku za Jugoslavijo **Edward Dužanec**, Za- greb. Skladišče: Strossmayerjeva ulica 10. Za mesto Ljubljano dobi se Dia- mant v pekarni **VILJEM BIZJAK**, Go- sposvetska cesta 7, po originalni tvor- niški ceni. 3123

Smirnska preproga,

skoraj nova (320 X 220) NA PRODAJ. — Ogleda se pri: Fr. Ks. Casper, Vegova ulica 6. 3240

Mesečno sobo išče za takoj

GOSPODIČNA. — Ponudbe na upravo »Slovenskega Naroda« pod »J. K./3242«.

IŠČE SE energičen, zveden

lovski in gozdni čuvaj.

Prošnje je poslati na gozdni urad v Oplotnici. 3247

Prodaj lesen kurnik

ZA KOKOŠI s tremi vratci, predeljen za gnezda in valenje, pokrit z lepenco in opeko. — Naslov pove uprava lista. 3232

Deklica želi mesta učenke

z vso oskrbo v hiši. Zmožna je tudi nemščine v govoru in pisavi. — Ponudbe pod »Pridna/3237« na upravo »Slov. Naroda«.

Takoj se sprejmeta

dva dobra URARSKA POMOČ- NIKI. — Ponudbe naj se poš- ljejo na trdnico R. Bizjak, urar, Maribor. 3225

IŠČE SE DOBRA IN SNAŽNA

kuharica

SAMO ZA DOPOLDNEVE. — Predstaviti se je: Aleksandrova cesta št. 7 (v trgovini A. Babka). 3223

Trebamo dobrog brusarja

(slajfera) stakla (fazetnega brusar- ja), koji je po mogućnosti vješt i praviljanju (belegovanju) ogle- dala. — Ponude na: Savo Bilbija i drug, Sarajevo. 3248

Prodaj zlato brošo

z velikim diamantom, briljanti in koralami za 2500 dinarjev; pri- pravno za pirhe. — Gradišče 3, I. nadstropje (Jenko) od 1. do 2. ure popoldne.

Ceno se proda pohištvo

(novo) za spalnico in kuhinjo, politirano, masivno iz hrastove- ga lesa. — Ogleda se na Vrtači št. 3, pritličje 1 vrata. (Vhod iz Blewiceve ceste med hišami št. 3 in 5. 3235

Otroške obleke

za dečke in deklice, damske bluze, predpasnike ter razno perilo za go- spode in dame nudi v veliki izbiri po sniženih cenah trdnica F. in I. GORIČAR, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 29. 3243

Dobro idočo trgovino

ODDAM TAKOJ V NAJEM do- tičnemu, ki mi plača za pet let na- jemnino v naprej. Nahaja se na pro- metnem kraju v večjem trgu Slove- nije, s krasnim stanovanjem. Vpra- šanja pod Briljantna bodočnost/3246 na upravo »Slov. Naroda«.

Knjigovodjo-bilančnika

prvovrstno, samostojno moč z daljšo prakso IŠČE VEČJA TO- VARNA NA DEŽELI. Plača dobra in prosto stanovanje. Na- stop po dogovoru. — Ponudbe pod »Zaupno mesto/3226« na upravo lista.

Absolvent

državne trgovske šole v Ljubljani, zmožen vseh pisarniških del, IŠČE SLUŽBE pri kakem večjem, najraje usnjarskem podjetju, ker ima v njem že nekoliko prakse. Pisane ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Kontorist/3219«.

Družabnike

z večjim kapitalom išče radi povišanja dnevnice produkcije in razširjenja podjetja obtoječa, zelo dobičkonosno podjetje, parna žaga z lastno veliko šumsko za- logo, združena s premogokopom z naj- boljšim premogom v Jugoslaviji, v naj- boljši prometni legi. 3163

Vabilo na redni občni zbor

»POSOJILNICE V TREBNJEM« ki bo v nedeljo dne 8. aprila 1923. ob 9. dopoldne v zadržni pisarni.

Dnevni red:
1. Poročilo načelnika;
2. potrjenje letnega računa za leto 1922;
3. Čitanje revizijskega poročila;
4. volitev dveh računskih pre- glednikov;
5. slučajnosti.

NACELSTVO.

Išče se zanesljiv šofer.

Osebnost se je zgledati pri: »HER- MES«, d. z. o. z., Šolski drevored šte. 8. 3238

Dvokolesa, motorčki,

OTROČJI VOZIČKI, ŠIVALNI STROJI, najceneje pri »TRIBUNA«, Ljubljana, Karlov- ska cesta št. 4. 1909

NOVOSTI

za damske kostume v največji izbiri pri A. & E. Skoberne Ljubljana, Mestni trg št. 10

Športne, vojaške

in železničarske čepice

izdeluje P. Semko, krznar Križevniška ulica 7. 2712

Petrolejske vrče

z zaboji ali brez zabojev in železne ba- rele kupujemo v vsaki množini. Hrovat & Komp., Ljubljana, Vegova ulica 6. 2274

Rabljene britvice

Gillete, Mem itd. se sprejemajo v elektr. brušenje v drogeriji I. C. Kotar, Wolfova ulica 3, in v drogeriji Anton Kanc, Ži- dovskova ulica 1. Zunanja naročila hitro in točno. 2455

Trstje

za stropne izde- lujem z najmoder- niimi stroji in iz naj- boljše materiala ter dobavljam v vsaki množini po najnižji ceni.

L. Jugoslovanska tovarna Bakula

Jos. R. Puh, Ljubljana, Gradaška ulica 22. Telef. 531.

Gostilničarji pozor!

Zaradi preselitve SE PRODA jako poceni takozvani »DAMSKOKAPEL- NI ORKESTRION«, popolnoma do- bro ohranjen, firme Hupfeld, z dve- ma valjema, katerih vsak igra osem komadov. Orkestrion igra klavir, man- dolino, orgle, ksilofon itd. ter ima popolno bilo. — Več: Bozin BENKO, gostilničar, Belovar, Hrvatska. 2872

Prostori za trgovino

in stanovanje

se iščejo v najem v prometnem kraju Slovenije v mestu ali na deželi. Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod »Promet 3107«. 3107.

Kupimo

rabljene poljske 1784

tračnice

in drugi material za poljsko železnico Ponudbe pod »Poljske železnice 1784« na upravo Slov. Naroda.

Jumperji

pletene jopice

vedno zadnja novosti

A. Sinkovic nasl. K. Soss

LJUBLJANA, Mestni trg 19.

Črno vino

liter 28 K čez ulico.

Usak petek sveže ribe

nudi gostilna pri Tožaku, Sv. Jakoba trg št. 5.

Za obilen poset se priporoča

Ivanka Vidmar,

gostilničarka. 3234

Zlahtni grab, Kehnle, grabar, korenje itd.

priporoča

SEVER & KOMP., Ljubljana

Wolfova ulica 12.

Zahvaljujmo se!

Zahvaljujmo se!

Zahvaljujmo se!

Zahvaljujmo se!

Zahvaljujmo se!

Zahvaljujmo se!

Zahvaljujmo se!

Zahvaljujmo se!

Miris

Medicinska mila:

lysolno, katranovo, katrano-žvepleno, žveplenomlečno, lanolinovo, boraks kakor tudi vse vrste toaletnega mila nudi ob najugodnejših cenah v znani najboljši kvaliteti. Tvarnica sapuna »MIRIS« d. d. Sušak. Glavno zastopstvo in zaloga za celo Slovenijo: Družba »SLOVENIJA«, Ljub- ljana, Gosposka ulica 4. 2942

Prvovrstni laneni firnež

svitlorumen in svitlorjav, »jamčeno čist« v sodih in ročkah,

terpentinsko olje, Dekalin

in laneno olje nudimo po najnižjih dnevnih cenah.

Hrovat & Comp., Ljubljana.

Telefon interurban 301. 2939 Brzjavke: Hrovatport

Ravnokar prispeli

polmladanski in

letni modeli za dame

kakor: kostumi, obleke in plašči.

Velika zaloga damskih žalnih oblek!

Za gospode in dečke vedno v zalogi naj- modernejšie obleke in površnike priporoča

F. LUKIČ, Cene brez konkurence! Ljubljana, Pred Škofljo 19

Dve trinadstropni hiši

z lepim, prostim trgovskim lokalom v centru Ljub- ljane (100 korakov od glavne pošte) na najlepši in najprostornejši ulici ugodno na prodaj. Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 3236

Najprimernejša Velikonočna darila

Francoske parfume znamke Coty, Houbigant Piver

Eau de Cologne št. 1899, najfinjša mila in vse vrste

toaletne potrebščine nudi drogerija

Anton Kanc, Ljubljana, Židovska ulica 1. 3229

Ugodna prilika za gg. lovce!

Proda se več rabljenih pušk, a to:

1	Hammerli dvocevka belgijska C 16 za	D 3000—
1	Toplever s ključem spodaj C 16	900—
2	Grener belgijska C 16	1000—
1	puška za kroglo z daljnogledom C 12	2000—
1	dvocevka, obe cevi za kroglo C 11	1400—
1	enocevka za kroglo C 11	1500—
1	dvocevka za šibre in za kroglo. Hammerli, C 28—65	1250—
1	dvocevka za šibre in za kroglo	875—
1	za daljni strel C 16	1500—
1	Flobert puška C 6	1375—
1	C 6	115—
1	pištola za tarčo	150—
1		125—

Omenjene orožje je rabljeno toda v dobrem stanju ter je iz prilžnosti na ogledu pri

F. K. Kaiser, puškar, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6,

kjer se dobe vsa pojasnila.

Vabilo**IV. redni občni zbor****Jugoslovanskega kreditnega zavoda**

v Ljubljani

registr. zadruga z omejeno zavezo

ki se vrši v soboto, dne 14. aprila 1923 ob 5. popoldne v posvetovalnici na magistratu v Ljubljani.

DNEVNI RED:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo upravnega sveta in nadzorstva.
3. Poročilo o izvršeni reviziji.
4. Potrjenje računskega zaključka za leto 1922.
5. Razdelitev čistega dobička.
6. Odobritev nekaterih ukrepov upravnega sveta.
7. Dopolnilna volitev upravnega sveta in nadzorstva.
8. Slučajnosti.

Glasom § 31 pravil je občni zbor sklepčen, če je zastopana vsaj ena petina vplačanih deležev. Ako bi tega ne bilo, vrši se po ur kasneje na istem prostoru s prvotnim sporedom drug občni zbor, ki je sklepčen brez ozira števil- udeležbe.

Za upravni svet Jugoslov. kreditnega zavoda v Ljubljani

Predsednik:

Karel Urbančič I. t.